

Категорія справи № 397/586/16-ц: не визначено.

Надіслано судом: не визначено. Зареєстровано: 23.11.2017. Оприлюднено: 24.11.2017.

Номер судового провадження: не визначено

Ухвала

іменем України

08 листопада 2017 рокум. Київ Колегія суддів судової палати у цивільних справах

Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ у складі:

головуючого Луспеника Д.Д.,

суддів: Журавель В.І., Закропивною О.В.,

ХоптиС.Ф.,

Штелику С.П.,

розглянувши в судовому засіданні справу за позовом ОСОБА_3 до ОСОБА_4, третя особа - орган опіки та піклування Миколаївської міської ради, про усунення перешкод у спілкуванні з дитиною та визначення способу участі у її вихованні за касаційною скаргою ОСОБА_4 на рішення апеляційного суду Миколаївської області від 14 грудня 2016 року,

в с т а н о в и л а:

У липні 2015 року ОСОБА_3 звернувся до суду з вищезазначеним позовом, мотивуючи його тим, що з 21 квітня 2007 року до 17 вересня 2010 року перебував у зареєстрованому шлюбі з ОСОБА_4, від якого мають сина ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_1.

Посилаючись на те, що відповідачка з червня 2014 року забороняє спілкуватися з сином та брати участь у його вихованні, просив зобов'язати її не чинити йому перешкоди у спілкуванні з сином та надати можливість брати участь у вихованні останнього, визначивши наступні способи участі у вихованні: встановити систематичні побачення з сином - окреме проживання з батьком у першу та третю суботу і неділю кожного місяця з можливістю ночівлі за його місцем проживання по АДРЕСА_1 без присутності матері; не перешкоджати спілкуванню з сином по телефону або за допомогою відео зв'язку через мережу Інтернет у зручний для сина час; спільний відпочинок із сином у святкові дні із тривалістю побачення не менш ніж чотири години без присутності матері; надати можливість спільного відпочинку і оздоровлення з сином один раз під час літніх канікул, тривалістю не менше чотирнадцяти календарних днів, але не більше двадцяти восьми календарних днів, без присутності матері; надати можливість спільного відпочинку з сином і оздоровлення під час зимових, весняних та осінніх канікул один раз під час кожних канікул тривалістю до п'яти календарних днів без присутності матері; зобов'язати відповідачку повідомляти про зміну свого місця проживання.

Рішенням Ленінського районного суду м. Миколаєва від 30 вересня 2016 року позов ОСОБА_3 задоволено частково. Зобов'язано ОСОБА_4 усунути перешкоди у спілкуванні ОСОБА_3 з сином ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_1, визначено участь батька у спілкуванні з сином та у його вихованні шляхом встановлення побачень батька з дитиною у першу та третю суботу та неділю кожного місця у присутності матері протягом трьох годин поспіль, а також їх спілкування у будь-

який день за рахунок позивача телекомунікаційними засобами з 20 год. 00 хв. до 20 год. 30 хв. без присутності матері. У задоволенні решти позовних вимог відмовлено.

Рішенням апеляційного суду Миколаївської області від 14 грудня 2016 року рішення суду першої інстанції в частині участі у спілкуванні та вихованні дитини шляхом побачень та спільного відпочинку змінено. Визначено участь ОСОБА_3 у спілкуванні та вихованні малолітнього ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_1, встановлено ОСОБА_3 побачення з сином у першу та третю суботу кожного місця з 10 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. та спільний відпочинок у період літніх канікул протягом 14 календарних днів. В іншій частині рішення суду залишено без змін.

У касаційній скарзі ОСОБА_4, посилаючись на неправильне застосування судом норм матеріального права та порушення норм процесуального права, просить скасувати рішення апеляційного суду та залишити в силі рішення суду першої інстанції.

Відповідно до п. 6 розд. XII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України від 2 червня 2016 року № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів» Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ діє в межах повноважень, визначених процесуальним законом, до початку роботи Верховного Суду та до набрання чинності відповідним процесуальним законодавством, що регулює порядок розгляду справ Верховним Судом.

У зв'язку з цим справа підлягає розгляду в порядку, передбаченому Цивільним процесуальним кодексом України від 18 березня 2004 року.

Касаційна скарга не підлягає задоволенню з таких підстав.

Згідно із ч. 2 ст. 324 ЦПК України підставами касаційного оскарження є неправильне застосування судом норм матеріального права чи порушення норм процесуального права.

Відповідно до ч. 1 ст. 335 ЦПК України під час розгляду справи в касаційному порядку суд перевіряє в межах касаційної скарги правильність застосування судом першої або апеляційної інстанції норм матеріального чи процесуального права і не може встановлювати або (та) вважати доведеними обставини, що не були встановлені в рішенні чи відкинуті ним, вирішувати питання про достовірність або недостовірність того чи іншого доказу, про перевагу одних доказів над іншими.

Відповідно до вимог ст. 141 СК України мати, батько мають рівні права та обов'язки щодо дитини, незалежно від того, чи перебували вони у шлюбі між собою. Розірвання шлюбу між батьками, проживання їх окремо від дитини не впливає на обсяг їхніх прав і не звільняє від обов'язків щодо дитини.

Вирішення батьками питань щодо виховання дитини регулюється нормами ст. 157 СК України.

Питання виховання дитини вирішується батьками спільно.

Той із батьків, хто проживає окремо від дитини, зобов'язаний брати участь у її вихованні і має право на особисте спілкування з нею.

Той із батьків, із ким проживає дитина, не має права перешкоджати тому з батьків, хто проживає окремо, спілкуватися з дитиною та брати участь у її вихованні, якщо таке спілкування не перешкоджає нормальному розвитку дитини.

У силу ст. 159 СК України якщо той із батьків, з ким проживає дитина, чинить перешкоди тому з батьків, хто проживає окремо, у спілкуванні з дитиною та у її вихованні, зокрема якщо він ухиляється від виконання рішення органу опіки та піклування, другий із батьків має право звернутися до суду з позовом про усунення цих перешкод.

Суд визначає способи участі одного з батьків у вихованні дитини (періодичні чи систематичні побачення, можливість спільного відпочинку, відвідування дитиною місця його проживання тощо), місце та час їхнього спілкування.

В окремих випадках, якщо це викликано інтересами дитини, суд може обумовити побачення з дитиною присутністю іншої особи.

Під час вирішення спору щодо участі одного з батьків у вихованні дитини береться до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особиста прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я та інші обставини, що мають істотне значення, в тому числі стан психічного здоров'я одного з батьків, зловживання ним алкогольними напоями або наркотичними засобами.

Крім того, під час вирішення такої категорії справ судам слід керуватись ст. 51 Конституції України, яка гарантує кожному із подружжя рівні права і обов'язки у шлюбі та сім'ї. Схожа норма міститься також у ч. 6 ст. 7 СК України, відповідно до якої рівність прав і обов'язків жінки та чоловіка у сімейних відносинах, шлюбі та сім'ї є однією із загальних засад регулювання сімейних відносин. Це узгоджується з практикою Європейського суду з прав людини, який неодноразово наголошував, що батьки повинні мати рівні права у спорах про опіку над дітьми, і жодні презумпції, які ґрунтуються на ознаці статі, не повинні братись до уваги (рішення у справі «Зоммерфельд проти Німеччини» від 08 липня 2003 року, рішення у справі «Цаунеггер проти Німеччини» від 03 грудня 2009 року).

Судом встановлено, що з 21 квітня 2007 року ОСОБА_3 та ОСОБА_4 перебували у зареєстрованому шлюбі, який розірвано рішенням Заводського районного суду м. Миколаєва від 17 вересня 2010 року.

Від шлюбу у сторін 05 жовтня 2007 року народився син ОСОБА_5, який після розірвання шлюбу між батьками проживає разом із матір'ю.

Відповідно до висновку судово-психологічної експертизи від 21 березня 2016 року відношення ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_1, до матері ОСОБА_4 характеризується сприйняттям її як джерела безпеки і надійного захисту в невідомих умовах, сприйняття її як особливо значущої фігури ведучої під експертного по життю, а до батька ОСОБА_3 - як до джерела травматичних, негативних почуттів та спогадів, пов'язаних із низьким рівнем довіри.

Висновком органу опіки та піклування Миколаївської міської ради від 28 вересня 2016 року визначено участь ОСОБА_3 у вихованні сина ОСОБА_5, ІНФОРМАЦІЯ_1, надано йому можливість спілкування з дитиною кожної першої та третьої суботи місяця з 11 год. 00 хв. до 14 год. 00 хв. у присутності матері дитини, у подальшому - за домовленістю та згодою дитини. Рекомендовано батькам звернутися до Миколаївського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою стабілізації стосунків між батьком та сином.

Суд апеляційної інстанції, дослідивши надані сторонами докази у їх сукупності (ст. 212 ЦПК України), з дотриманням вимог ст. ст. 213, 214, 303, 315 ЦПК України, взявши до уваги ставлення батьків до виконання своїх обов'язків, особисту прихильність дитини до кожного з них, вік дитини, стан її здоров'я, а також урахувавши висновок органу опіки та піклування, правильно визначив спосіб участі позивача у вихованні та у вільному спілкуванні із дитиною шляхом побачення у першу та третю суботу кожного місяця з 10 год. 00 хв. до 15 год. 00 хв. та спільний відпочинок у період літніх канікул протягом 14 календарних днів і дійшов обґрунтованого висновку про те, що такий спосіб участі батька у вихованні малолітнього сина не суперечить інтересам останнього.

Докази та обставини, на які посилається заявник у касаційній скарзі, були предметом дослідження судом апеляційної інстанції та додаткового правового аналізу не потребують, оскільки при їх дослідженні та встановленні судом були дотримані норми матеріального та процесуального права.

Посилання у касаційній скарзі, як на підставу для скасування оскаржуваного рішення, на небажання дитини спілкуватися з батьком, колегія суддів відхиляє, оскільки у майбутньому з урахуванням інтересів дитини встановлений судом спосіб участі батька у вихованні та спілкуванні з сином може бути змінений.

Інші доводи касаційної скарги висновків судів, обґрунтовано викладених в мотивувальній частині оскаржуваного судового рішення, також не спростовують, а зводяться до переоцінки доказів та незгоди заявника з цими висновками щодо їх оцінки.

Ураховуючи викладене, колегія суддів вважає за необхідне відхилити касаційну скаргу і залишити оскаржуване судове рішення без змін.

Керуючись ст. ст. 336, 337 ЦПК України, колегія суддів судової палати у цивільних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ України

у х в а л и л а:

Касаційну скаргу ОСОБА_4 відхилити.

Рішення апеляційного суду Миколаївської області від 14 грудня
змін.

2016 року залишити без

Ухвала оскарженню не підлягає.

Головуючий

Д.Д. Луспеник

Судді:

В.І. Журавель

О.В. Закропивний

С.Ф. Хопта

С.П. Штелик